

[Hanne Thanning Jacobsen]

sig til efterplaprer, var udtrykket, ministeren brugte. Næh, det har SF ikke, det gjorde SF allerede ikke, da vi stemte imod folkeskolelovsændringen i december 1988. Da var ministeren nemlig enig med Danmarks Lærerforening og uenig med SF. Denne gang har vi faktisk også plæderet for stemmeretten, ligesom en del partier i Folketinget har, så dér har vi heller ikke været enige med Lærerforeningen. Så jeg synes, ministeren gør SF uret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Udvalget for Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 65:

Forslag til folketingsbeslutning om et udviklingsprogram for edb i undervisningen i folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

Af Helle Degn (S) m.fl.
(Fremsat 14/2 89).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Forslaget er en revideret udgave af et tidligere fremsat forslag, som bortfaldt på grund af folketingsvalget i maj 1988.

Ved den behandling, vi havde sidste forår, var der enighed om intentionerne i forslaget, men ikke om, hvorfra midlerne skulle hentes, og hvordan programmet skulle styres. I den mellemliggende periode er forslaget om 10 mio. kr. ekstra så blevet til et forslag om 15 mio. kr. ekstra til edb-programmer.

Diskussionen om det gamle beslutningsforslag drejede sig næsten udelukkende om folkeskolen, og et af forslagene var, at folkeskolens udviklingsprogram skulle betale det nye. I det gamle forslag foreslog man et råd, som nu er blevet til en styregruppe, til styring af programmet med CPI – jeg kan ikke huske, hvad forkortelsen står for – som sekretariat.

Ved behandlingen var der ikke flertal for det, og hr. Korneliusen fra Socialdemokratiet sagde direkte, at han var ligeglad med eller kold over for, hvordan administrationen skulle foregå.

Vedrørende dette beslutningsforslag kan jeg tilslutte mig formålet, som det er formuleret, bl.a. fordi det passer så fint sammen med strategien på området, men jeg har stadig svært ved at se, hvorfor der skal afsættes ekstra penge til formålet, og hvorfor der skal være en særlig styring.

Vi har allerede taget en del initiativer, som ligger inden for formålet med udviklingsprogrammet. Der er udarbejdet idékatalog til inspiration af lærere. Brugerkurser for lærere bl.a. med udgangspunkt i idékataloget er ved at blive sat i gang. Der er generelle udviklingsarbejder under Folkeskolens Udviklingsråd, som indtil videre har støttet edb-projekter med 11 mio. kr. Der er sat forskningsprojekter om edb i undervisningen i gang. Og skolebibliotekerne støtter også integrationen af edb i undervisningen.

Alle disse aktiviteter kan vanskeligt gøres op i kroner, men der er tale om en ganske stor satsning, som igennem de kommunale og amtskommunale midler, der også anvendes, reelt resulterer i meget stor aktivitet både i folkeskolen og inden for ungdomsuddannelserne. Det er især projekterne under Udviklingsrådet, som har sat og vil sætte mange initiativer i gang.

Hensigten med beslutningsforslaget er – så vidt jeg kan se – at det skal styrke den danske programproduktion f.eks. på forlagene og i amtternes og kommunernes nye programudviklingsorganisation ORFEUS, uden at dette skal skævvride konkurrencen mellem offentlige og private programudviklere.

Hidtil har Undervisningsministeriet udviklet edb-programmer på Landscentralen, men netop nu overvejer vi jo at ændre dette forhold. I samarbejde med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen overvejer ministeriet, om en del af de 15 mio. kr., som hidtil er

[Undervisnings- og forskningsministeren]

anvendt til programproduktion, for fremtiden skal bruges som støtte til producenter, som også forestår salget af programmerne. Det vil typisk være forlagene, som hermed støttes.

Det er altså tanken at støtte markedet for undervisningsmidler på en måde, der ikke er konkurrenceforvridende. Dette kunne måske være en fornuftig måde at anvende midlerne fra Landscentralen på, og jeg tvivler på, om der i øjeblikket er brug for at afsætte ekstra midler til området. Derfor kan jeg ikke gå ind for beslutningsforslagets punkt om, at der skal skaffes 15 mio. kr. ekstra om året. Hvor skulle disse penge i øvrigt komme fra?

I forslaget tænkes udviklingsprogrammet styret af en styregruppe med sekretariat hos CPI, som jeg nu kan huske betyder Center for Pædagogik og Informatik. Som tidligere nævnt var der ikke støtte til dette ved behandlingen i foråret. Det er fortsat min opfattelse, at både styringen og sekretariatsfunktionen ved et eventuelt udviklingsprogram bør placeres i ministeriet, eventuelt i tilknytning til styringen af den produktionsstøtteordning, som muligvis bliver resultatet af overvejelserne om Landscentralens fremtid.

Jeg kan altså konkludere, at der fortsat er behov for initiativer efter de mål, som beskrives i beslutningsforslaget, men jeg mener, at der allerede er sat meget i gang, og at der derfor ikke for tiden skal afsættes yderligere midler til området.

Endvidere mener jeg, at den samlede styring bør ligge i Undervisningsministeriet i forbindelse med den bevilling på 15 mio. kr., vi jo har til programproduktion og undervisningsmiddelproduktion. Jeg synes ikke, der er overbevisende argumenter for, at vi opretter en særlig styring på dette punkt.

Kirkegaard (KF):

Der er i princippet tale om en genfremsættelse fra sidste samling, selv om jeg godt er klar over, at der er forskelle. Der er bl.a. den forskel, at udgiften sidste gang var 10 mio. kr., og nu er den steget 50 pct. til 15 mio. på et år. Man har i Socialdemokratiet åbenbart glemt, at vi ikke længere lever i et socialdemokratisk højinflationsfund.

Vi afviste forslaget sidste gang, og det gør vi også denne gang, men som sidst vil jeg også nu sige, at vi har megen sympati for de intentioner,

der ligger i forslaget. Der er ingen tvivl om, at der er behov for en række initiativer med hensyn til at integrere edb i undervisningen, og derfor er jeg også glad for den redegørelse, som undervisningsministeren gav om de initiativer, der centralt og kommunalt allerede er i gang på dette område. Det er der ganske afgjort behov for.

Men vi afviser altså forslaget som sidst, og jeg kan i øvrigt gøre det ved at henvise til den argumentation, som ministeren netop har anvendt.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Næste år skal vi til at se på faget igen. Det skal vi, fordi det i 1984 blev gjort til valgfag, og det blev bestemt dengang, at vi skulle se mere på, hvordan der skulle arbejdes med faget i folkeskolen næste år.

Det socialdemokratiske forslag er udvidet, som ministeren rigtigt sagde, og jeg har da også lagt mærke til, at det er blevet udvidet til, at Socialdemokratiet synes, forsøget skal omfatte samtlige ungdomsuddannelser. Også jeg har lagt mærke til beløbstigningen, men hvad, der er jo inflation.

Informationsrådet bliver afløst af en styringsgruppe, og det synes jeg måske er en god idé, og jeg har også lagt mærke til, at den, tror jeg, sidste nye ting er, at man med opfordringen til samarbejde med ORFEUS går ind og laver en evalueringmodel.

Man vil huske fra socialdemokratisk side, at jeg sidste gang stillede spørgsmål om nogle ting, vi var lidt usikre på, og det er vi fortsat, fordi vi jo aldrig nåede til et udvalgsarbejde, som kunne afklare disse tvivlsspørgsmål, og dem vil jeg derfor arbejde videre med, men vi er indstillet på at være med til dette forslag.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Dette beslutningsforslag er en revideret genfremsættelse af et forslag fra sidste år. Dengang var Venstre glad for forslagens intentioner, men ikke for måden, hvorpå de skulle opfyldes. Dette er stadig væk tilfældet.

Det er meget ønskeligt at øge elevernes og ikke mindst lærernes kendskab til edb. Allerede nu er brugen af edb så integreret i hverdagen, at det er nødvendigt med et afslappet forhold til edb og med et vist kendskab til dens anvendelsesmuligheder.

[Inge Dahl-Sørensen]

Derfor er det vigtigt, at edb bruges i alle dele af undervisningen og ikke blot gemmes væk som et selvstændigt fag. Herved får eleverne kendskab til edb's alsidighed og vænner sig til edb som arbejdsredskab. Forslaget lægger op til at forbedre forholdene på disse områder, hvilket jeg synes er udmærket.

Men allerede nu gøres der meget på dette område. Som undervisningsministeren sagde, er der igangsat forskningsprojekter, brugerkurser for lærerne og udarbejdet idékatalog osv.

Endvidere er der på programudviklingsområdet afsat mange midler af Undervisningsministeriets Landscentral for undervisningsmidler og af ORFEUS, amternes og kommunernes programudviklingsorganisation. Forslagets formål varetages faktisk allerede i vid udstrækning af allerede eksisterende organisationer, hvorfor jeg har lidt svært ved at se, hvorfor der skal oprettes en ny organisation.

Endelig er der spørgsmålet om pengene. Forslaget koster 15 mio. kr. årligt i 4 år, dvs. 60 mio. kr. Det er mange penge, når man tænker på, at dette beløb skal findes et andet sted.

Forslaget lægger op til, at dette beløb skal forøges ved tilskud fra erhvervslivet, organisationer m.v. Det er en god tanke, men har Socialdemokratiet fået nogen tilkendegivelser om støtte, siden forslaget blev fremsat for første gang for et år siden?

Samlet må jeg sige, at jeg ikke mener, tiden er inde til at bevilge et beløb af denne størrelsesorden, når man ser på de ressourcer, der allerede bruges på området.

I øvrigt vil jeg gerne i forlængelse af den debat om folkeskolen, vi har haft tidligere i dag, sige, at de nye bestyrelser jo kan prioritere edb højt og dermed sikre penge dertil. Derfor må jeg på Venstres vegne sige nej til forslaget, som det foreligger.

Pia Dahl (FP):

Jeg vil meget gerne henvise til behandlingen af dette forslag i 1987-88, hvor vores ordfører, hr. Behnke, holdt en mægtig ordførertale for Fremskridtspartiet. Jeg vil lægge vægt på noget, som han sagde om lærerkræfterne. Fremskridtspartiet lægger stor vægt på, at det er uddannede folk, der tager sig af undervisningen af eleverne, og ikke de almindelige lærerkræfter, som man nok kan forestille sig ikke er i stand til at besvare de spørgsmål, eleverne har, fordi ele-

verne lærer langt hurtigere og lærerne ikke følger med.

Jeg skal dog til Socialdemokratiets ros sige, at man her lægger noget fremtidsorienteret på bordet, og det skal vi da gerne klappe i vores hænder over.

Vi ser endnu en gang positivt på intentionerne i dette forslag og vil se meget velvilligt på det i udvalget.

Marianne Jelved (RV):

Som sidste gang, hvor vi havde et næsten tilsvarende forslag til behandling, må Det Radikale Venstre sige nej til forslaget. Jeg skal spare Folketinget for alle de gode ord, man kan sige om det, og nøjes med at sige, at der jo allerede er mange initiativer i gang. Og for at gøre det helt klart og kort: Det Radikale Venstre har ikke 4 gange 15 mio. kr. i baglommen til den sag - tværtimod.

Bente Juncker (CD):

Jeg skal heller ikke trætte med at fortælle Folketinget om det her, men jeg vil i denne sag undtagelsesvis tilslutte mig undervisningsministerens bemærkninger.

Lysholm Christensen (KRF):

Edb fylder allerede meget i mange borgeres hverdag, også i børnenes. Hvem havde troet denne udvikling mulig bare for 10 år siden? Tiden står jo ikke stille. Der er nok ikke mange, der tør spå om, hvordan edb-markedet og -mulighederne vil se ud i år 2000. Hvordan vil det almindelige klasseværelse se ud i år 2000 på dette punkt? Det er ikke sikkert, at vores fantasi slår til.

Derfor er det naturligvis vigtigt, at lærerne er veluddannede på området, at der er noget forsøgsarbejde i gang, at eleverne bliver dygtiggjort, for det er virkelig noget, der vil indtage en stor plads i deres dagligdag fremover. Det er alvorligt, hvis det er rigtigt, som forslagsstillerne siger, at danske lærere sækker bagud på dette punkt.

Vi kan altså godt erklære os enige med Socialdemokratiet i, at det er et vigtigt område, vi her har fat i.

Vi er også enige i, at edb skal integreres i fagene, at det ikke skal være et selvstændigt fag. Den tid er forbi. Nu skal det bruges som et andet hjælpemiddel i undervisningen, og det er

[Lysholm Christensen]

kun vores fantasi, der sætter grænser for, hvor det kan komme ind i undervisningen i fremtiden, tror jeg.

Så er spørgsmålet, om vi har penge til det. Jeg har lidt vanskeligt ved at få øje på, hvor vi skulle finde de nævnte millioner. Jeg har en tro på, at der kan ske en omprioritering, når det gælder den enkelte skole, og når det gælder kursustilbud på Danmarks Lærerhøjskole. Der kan ske en omfordeling af ressourcerne, så man i højere grad kan tilgodese dette område.

Undervisningsministeren tillod sig at inddrage Landscentralen for Undervisningsmidler i debatten, og derfor mener jeg også, jeg kan gøre det.

Jeg føler ikke, at der er behov for at oprette nye institutioner. Ministeren nævnte et udviklingsprogram, der kunne placeres i Undervisningsministeriet, og som skulle styre en eventuel produktionsstøtte. Hvorfor ikke placere disse midler, eller hvad det er, der er tale om, i Landscentralen for Undervisningsmidler og så bevare denne institution, som allerede gør et godt stykke arbejde?

Mit bud på dette er, at vi desværre ikke synes, vi kan finde pengene til at opfylde Socialdemokratiets ønske, men vi vil henstille til ministeren at bevare Landscentralen og styrke området den vej omkring.

Pernille Forchhammer (S):

Jeg skal starte med at sige tak for de bemærkninger, de forskellige partiers ordførere er kommet med.

Som undervisningsministeren ganske rigtigt sagde, har vi taget det her forslag op igen, fordi behandlingen i udvalget blev afbrudt på grund af et folketingsvalg. Vi synes, at der ved førstebehandling sidste år fremkom så mange gode ideer og gode intentioner, at det var noget, det var værd at arbejde med.

Vi har ganske rigtigt siden sidste år udvidet det. Der er ikke tale om inflation, når vi har sat beløbet op til 15 mio. kr. fra 10 mio. kr. Vi har udvidet målgruppen, fordi vi synes, at også den erhvervsfaglige del af ungdomsuddannelserne har behov for at få integreret edb-undervisningen uden for den tekniske dataundervisning, altså få edb-undervisningen ind også i de humanistiske fag, få det mere samfundsmæssige perspektiv ind i edb-undervisningen.

Vi synes faktisk, at der med baggrund i den aftale, der blev indgået i enten 1984 eller 1985, om, at edb skal være integreret i fagene i 1990, er behov for en forøget og forstærket indsats.

Vi synes, der er behov for, at man prioriterer det her område, ikke alene for at øge programproduktionen, fordi vi ved, at der allerede eksisterer mange programmer, men også for at øge lærernes erfaringsniveau, for at øge muligheden for, at man kan eksperimentere med brugen af edb i mere utraditionelle fag og på mere utraditionelle måder. Det er det, det her forslag hovedsagelig sigter på.

Vi er stadig væk meget interesseret i underudvalgsarbejdet at diskutere styringsdelen. Vi synes, at det er vigtigt, at det her forslag ikke kommer til at fungere parallelt med de initiativer, der fortsat eksisterer, eller kommer til at fungere i konkurrence med de initiativer, som er sat i gang, men at det kommer til at fungere i koordinering med de initiativer, som er sat i gang, så vi får dækket hele området. Vi synes ikke, det er for meget at øge initiativerne på området.

Vi er heller ikke bange for at diskutere, hvor vi finder de her midler. Det vil vi meget gerne medvirke til under udvalgsarbejdet.

Jeg har lige en enkelt kommentar til Fremskridtspartiets ordfører, fru Pia Dahl. Vi mener bestemt ikke, at vi her skal lukke op for, at det bliver edb-uddannede, der skal undervise eleverne i folkeskolen. Tværtimod er det et forsøg på at komme væk fra den rent tekniske edb-undervisning over til en mere almen og bred forståelse af, hvad edb kan bruges til i de almindelige humanistiske fag. Edb-undervisning på det tekniske plan fungerer udmærket i folkeskole, gymnasium og erhvervsuddannelserne.

Det, vi ønsker at styrke, er integreringen i fagene og fantasien med hensyn til, hvor man egentlig kan bruge det her, og konsekvenserne af brugen og udnyttelsen af edb. Derfor lægger vi mere vægten på, at det er lærerne, der skal have et øget erfaringsniveau. Der skal være øget kursusvirksomhed, hvor man kan prøve integrering, prøve edb i andre funktioner, end man hidtil har arbejdet med på de enkelte skoler, gymnasier og erhvervsuddannelser.

Jeg vil slutte med at opfordre til, at vi denne gang i udvalget får omsat alle de flotte ord, som jeg også fornemmede der blev givet udtryk for her i dag, og alle de gode intentioner i handling.

[Pernille Forchhammer]

Jeg vil håbe på, at vi, når nu debatten om skolestyrelsesloven om et par måneder falder til ro, får lejlighed til at diskutere formål og indhold med folkeskolen og i den forbindelse får lejlighed til at diskutere den prioritering af vores elevs fremtid og dermed af edb, der blev lagt op til, da man indgik det sidste folkeskoleforlig i 1984 eller 1985.

Og så vil jeg til slut bede undervisningsministeren om, at Folketingets Uddannelsesudvalg, når forhandlingerne med Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening er afsluttet, får en redegørelse om, hvad ministeren har tænkt sig der skal ske med Landscentralen, så vi får mulighed for at debattere det på et lidt bredere og mere informativt grundlag end nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 218:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Reklame i lokal-tv m.v.).

Af kommunikationsministeren (Torben Rechendorff).

(Fremsat 23/2 89).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Helge Mortensen (S):

Endelig kommer vi til behandlingen af det forslag, som har været så længe undervejs. Det er et spørgsmål, vi tidligere har haft lejlighed til at drøfte, så jeg skal ikke komme nærmere ind på det, kun sige, at vi har samme udgangs-

punkt, som da vi i juni måned diskuterede reklamefinansiering for radioerne: vi accepterer, at vi, når der ikke er andre finansieringsmuligheder, søger at komme de aktiviteter med lokalradio og lokal-tv, vi har sat i gang, i møde med en reklamefinansiering.

Det var faktisk kun regeringen og Fremskridtspartiet, der forhindrede, at vi ikke allerede i juni måned fik tv-stationerne med sammen med radioerne i en finansieringsform.

Forslaget er desværre belastet af en række store og også interessante områder, som gør det svært at tro, at regeringens forslag om den 1. april 1989 som ikrafttrædelsesdato er ærligt ment. Jeg må sige, at der er overraskende mange ting her, også i forhold til det, der er bebudet: at der skulle ske en vis revision i forhold til TV 2 med dette lovforslag.

Jeg vil gerne sige med det samme, at jeg mener, at en række af de forslag, ministeren har fremsat, ikke kan hastes igennem, fordi de er ret brede i formuleringerne. Jeg skal komme ind på nogle enkelte af dem.

Der er lagt megen energi i at lave begrænsninger og regler for reklamer i lokal-tv. Hvis det nu var udtryk for, at regeringen finder, at der skal være mening med galskaben i denne forbindelse, ville det sådan set være helt fint. Men det er det ikke, for samtidig slår man portene op til en yderligere kommercialisering af TV 2.

Det er for os utroligt, at det er den samme regering, der har fremlagt en handlingsplan til afbureaukratisering, der faktisk også opbygger et nyt bureaukratisk organ til kontrol med reglerne på lokal-tv-området.

Jeg kan tilslutte mig princippet med blokke, og at de gøres afhængige af de lokale produktioner og lokalt stof. Hvis regeringen ville have taget samme standpunkt vedrørende TV 2's reklamer, sådan at adgangen hertil stod i forhold til det, man producerede og sendte af danske programmer i TV 2, ville det unægtelig have pyntet på resultaterne.

Det er paradoksalt, at regeringen lægger så afgørende vægt på nødvendigheden af, at TV 2 skal have revideret sine reklameregler, for der er efter min opfattelse ikke tale om nogen konkurrence med det forslag, regeringen har fremsat. Det er efterhånden også kun regeringen ved hr. Rønholt og hr. Flemming Hansen, der citerer den undersøgelse fra Handelshøjskolen. Reklamerne har vist, at den er vildt overdrevet, og det er den også i forhold til lokal-tv.